

Bewonersblad voor de locaties van Marga Klompé in regio Winterswijk

MargaBode

Voorjaar 2026

Mode door
de jaren heen

Schoenhandel
Kappers

Kunst- en
muziekproject

**Marga
Klompé**
voor het beste van elk moment

Voorwoord raad van bestuur

Beste bewoners,

Het laatste deel van de winter leverde prachtige plaatjes op van witte daken en sprookjesachtige tuinen. Tegelijkertijd ben ik ook blij dat de dagen weer wat langer worden, de zon zich vaker laat zien en de temperatuur aangenamer wordt. De lente kondigt zich aan. Een seizoen van nieuw begin, groei en vooruitkijken.

Ook binnen Marga Klompé komen we in de lente weer volop in beweging en kijken we uit naar een aantal nieuwe ontwikkelingen. We werken aan mooie plannen voor de toekomst: nieuwe gebouwen, waarin het prettig wonen is en waarin we de ontmoeting met de buurt meer willen stimuleren. Daarbij hebben we onlangs een bijzondere mijlpaal bereikt: de vergunning voor de bouw van de nieuwe Molenberg in Groenlo is rond en we kunnen dit jaar daadwerkelijk starten met de bouw. Een moment om trots op te zijn! Met deze stap investeren we niet alleen in een nieuw gebouw, maar vooral in een fijne plek om te wonen én te werken. Ook op de andere locaties wordt volop gewerkt aan verbetering van de bestaande huisvesting of de ontwikkeling van nieuwe plannen.

Tegelijkertijd zien we dat de wereld om ons heen verandert en de zorg verandert mee. We merken dat er steeds minder collega's beschikbaar zijn in de ouderenzorg. Dat vraagt van ons om de zorg anders te organiseren en nieuwe verbindingen aan te gaan.

Een ontwikkeling die we verder willen versterken, is die van zorgzame buurten. We geloven dat goede ouderenzorg niet alleen binnen de muren van onze locaties plaatsvindt, maar juist ook in verbinding met de wijk en de mensen om ons heen. Familieleden, vrijwilligers, buurtbewoners en maatschappelijke organisaties spelen hierin een steeds grotere rol.

Mooie voorbeelden hiervan zien we nu ook al in de bijdrage die vrijwilligers en mantelzorgers leveren. Dankzij hun betrokkenheid, tijd en energie kunnen we veel activiteiten organiseren die het leven kleur en plezier geven. Zonder hen zouden veel momenten van ontmoeting en gezelligheid niet mogelijk zijn. Hun inzet is van onschatbare waarde, voor u als bewoner én voor ons als organisatie.

De lente laat zien dat groei vaak begint met kleine stappen. Met nieuwe plannen, nieuwe samenwerkingen en nieuwe energie bouwen we verder aan een toekomst waarin we - samen met de buurt - goede zorg blijven bieden. Laten we dit voorjaar gebruiken om elkaar te blijven ontmoeten, om verbinding te zoeken en om samen te bouwen aan een zorgzame gemeenschap binnen Marga Klompé én daarbuiten.

Met hartelijke groet,
namens de raad van bestuur,
Peter Meulenberg

Colofon
MargaBode

De Berkhof
Anke Hillen

Vredense Hof
Ester Wijkamp
Heidi Wierda

Pronsweide
Anita ter Maat

De Pelkwijk
Margret Dijkstra
Jolanda Lammers
Gerrie Heijnen

Heeft u iets voor de
MargaBode, mail dit dan naar
margabodewinterswijk@szmk.nl

Van de redactie

Lente, het begin van een nieuw seizoen.

In februari hebben we al een paar prachtige zonnige dagen gehad, hier waren we wel aan toe na al die sneeuw en kou van afgelopen maanden.

De dikke winterjassen en truien worden weer ingeruild voor iets luchtigere kleding. Vaak denken we dat we niets meer in de kast hebben om aan te trekken of is het kledingstuk net niet zo mooi meer of uit de mode. Dus moet er vaak weer iets nieuws aangeschaft worden. De één loopt altijd met de laatste mode mee en een ander heeft er helemaal niets mee en moet het vooral comfortabel zijn. In deze MargaBode alles over de mode, van zelf maken, ondergoed, klederdracht tot sierraden en brillen.

We wensen u veel leesplezier en hopen op een prachtig voorjaar.

Zelf kleding maken

(De norm in de jaren 50)

In de jaren 50 en vroege jaren 60 was het heel gebruikelijk dat vrouwen hun eigen kleding en die van hun gezin naaiden.

Naaimachines: Een Singer-naaimachine was een onmisbaar huishoudelijk apparaat.

Patronen: Men kocht patronenbladen (zoals de Knippie of Burda) om kleding in de nieuwste mode te maken, zoals de 'New Look' stijl met getailleerde jurken en wijde rokken.

Stoffenwinkels: Stoffen werden gekocht bij lokale stoffenwinkels, die vaak een uitgebreid assortiment hadden. Ook verkochten ze op de markt vaak wel stoffen. In Doetinchem waren heel veel kramen waar ze de stoffen verkochten.

De Confectie-industrie en Warenhuizen

Halverwege de jaren 50 begon de confectie-industrie op gang te komen. Kleding werd in fabrieken gemaakt en in grotere aantallen verkocht.

Warenhuizen: Grote warenhuizen zoals **V&D (Vroom & Dreesmann)**,

De Bijenkorf en **HEMA** werden populair voor het kopen van kant-en-klare kleding.

Lokale winkels: Veel mensen kochten kleding bij de kledingwinkel in hun eigen dorp of stad, vaak op krediet of 'op de pof'.

"Draag het op, maak het nieuw" (hergebruik)

Door de wederopbouw na de oorlog was men zuinig. Kleding werd niet snel weggegooid.

Verstellen en vermaken: Kleding werd hersteld, vermaakt (bijvoorbeeld een jurk van moeder korter maken voor de dochter) of omgedraaid ("naar de kleermaker brengen om, om te laten keren"). Van de kapotte broek van vader werd dan een broek voor de zoon van gemaakt. Alle stoffen werden als het mogelijk was weer gebruikt voor een kledingstuk ook de gordijnen werden soms zelfs vermaakt.

Doorgeven: Kleding ging vaak over van het oudste kind naar de jongere kinderen (kleding van de 'kerkgang' werd de 'speelkleding').

Speciale momenten

Kleermaker/Coupeuse: Voor nette pakken of bijzondere jurken ging men nog vaak naar een kleermaker of coupeuse voor kleding op maat.

Bruiloften/Feesten: Voor speciale gelegenheden werd vaak nieuwe kleding gekocht of speciaal op maat gemaakt. Maar voor dagelijks gebruik werd er bijna nooit geen kleding gekocht. Men was erg zuinig op de kleding en droeg altijd een schort.

Oma's schort

Ik geloof niet dat onze kinderen weten wat een schort is. Het voornaamste gebruik van oma's schort was, om haar jurk te beschermen, omdat ze er maar een paar had.

Maar ook omdat het makkelijker was, om een schort te wassen in plaats van een jurk. Ze gebruikte de schort ook als pannenlappen, om de pannen van de kachel of uit de oven te halen.

Het diende ook om de tranen en vuile neus van de kinderen af te vegen. En als ze de eieren uit het kippenhok ging halen, was de schort ook heel handig, om de eieren te dragen.

Als er visite kwam konden haar verlegen kinderen onder haar schort schuilen. En als het koud was kon ze haar armen erin draaien en opwarmen.

Het was ook heel geschikt om de menige zweetdruppeltjes af te vegen, als ze gebukt stond over de kachel, met koken. Hout voor de kachel werd ook in de schort binnengebracht.

Uit de tuin droeg ze van allerlei soorten groente naar binnen. En als de erwten gedopt waren gingen de schillen in de schort.

In de herfst werd de schort gebruikt om de appels op te rapen, die onder de bomen lagen. Als oma onverwacht visite aan zag komen, je stond er van te kijken, hoeveel meubeltjes dat ouwe schortje nog kon stoffen, in een paar seconden.

Als het eten klaar was, ging ze naar buiten en zwaaide met haar schort, dan wist iedereen dat het tijd was om binnen te komen. Het zal nog lang duren, voordat iemand uitgevonden heeft, wat voor zoveel doelen gebruikt kan worden, zoals het schortje! Vergeet niet! In deze tijd, zouden wij er gek van worden, te weten hoeveel bacteriën er in dat schortje zaten.

Toch heb ik er nooit wat aan overgehouden... of toch?

Mode door de Jaren Heen: Een Reis door de Tijd

Mode is niet alleen maar kleding; het vertelt het verhaal van wie we zijn, van waar we vandaan komen en van de tijden die we hebben doorgemaakt. Voor ouderen is mode vaak een reflectie van herinneringen aan vervlogen tijden, maar ook een manier om te zien hoe de wereld zich heeft ontwikkeld. Laten we samen een reis maken door de modegeschiedenis, door de jaren heen.

De Jaren 1900: Het Begin van de 20ste Eeuw

Aan het begin van de 20ste eeuw was mode vooral chique en formeel. Vrouwen droegen lange jurken die hun vormen nauwelijks lieten zien, vaak met hoeden en handschoenen als accessoires. Mannen hadden strikte kledingvoorschriften: donkere pakken, strakke dassen en hoeden. In deze tijd was mode voor velen een symbool van sociale status.

De Jaren 1920: De Roaring Twenties

De jaren '20 worden vaak de "Roaring Twenties" genoemd. Dit was het decennium van de jazz, van flapperdresses en van de revolutie in de mode. Vrouwen kregen de vrijheid om kortere rokken te dragen, en de jurken werden vaak versierd met franje en pailletten. De "flapper" vrouwen werden symbool voor een generatie die zich losmaakte van de traditionele normen.

De Jaren 1940: Oorlog en Beperkingen

De jaren '40 waren een periode van verandering, vooral door de Tweede Wereldoorlog. Stoffen waren schaars en de mode was vaak sober en praktisch. Vrouwen droegen eenvoudige, functionele kleding: rokjes die net over de knie vielen en strakke blouses. De beroemde ontwerpster Christian Dior bracht na de oorlog de "New Look" uit, een stijl die de nadruk legde op vrouwelijkheid met wijde rokken en een getailleerde taille. Dit was een bevrijding van de strenge, bescheiden stijl die tijdens de oorlog nodig was geweest.

De Jaren 1960: Jeugd, Revolutie en Swinging London

De jaren '60 waren een decennium van jeugdcultuur, verandering en opstand. Mode werd steeds meer een manier om een standpunt in te nemen. De minirok, geïntroduceerd door ontwerpster Mary Quant, was een symbool van vrijheid en rebellie. Vrouwen begonnen kleding te dragen die hun individualiteit uitdrukt, in plaats van zich aan de sociale normen te houden. Mannen begonnen meer casual te kleden, met iconen zoals The Beatles die een nieuwe stijl introduceerden. De "mode" stijl uit Londen was een symbool van de jongerencultuur, met strakke pakken, kleurrijke hemden en een frisse, energieke uitstraling.

De Jaren 1980: Powerdressing en Verandering

De jaren '80 waren een tijd van ambitie en zelfexpressie. Mode was groot, gedurfd en indrukwekkend. Vrouwen begonnen "powerdressing" te omarmen, met brede schouders, strakke pakken en felle kleuren die kracht en zelfvertrouwen uitstraalden. Het was de tijd van de iconische modeontwerpers als Gianni Versace en Jean-Paul Gaultier. Voor mannen was mode in de jaren '80 vaak strak en gestructureerd, met spijkerbroeken die door de jeanscultuur werden gemoderniseerd. Het was een tijd van veel verschillende stijlen, van casual tot formeler, maar altijd met de nadruk op stijl en luxe.

De Jaren 2000: Technologie en globalisatie

De jaren 2000 markeerden de opkomst van internet en globalisatie, wat modebereik breder maakte dan ooit tevoren. Celebrities werden mode-icoon en de opkomst van social media betekende dat mode niet langer alleen op de catwalks werd getoond, maar overal zichtbaar was. Van de low-rise jeans tot de sportieve streetwear, de mode van deze tijd was veelzijdig snel veranderend. De invloed van het snelle, moderne leven maakte mode toegankelijker en informeel, met populaire trends zoals het dragen van sportkleding in het dagelijks leven en het mixen van verschillende stijlen.

De Jaren 2010 en 2020: Duurzaamheid en diversiteit

In de afgelopen twee decennia is mode een combinatie van nostalgie en vernieuwing geworden. Stijlen uit de jaren '90, zoals oversized jassen en baggy jeans, maakten een comeback. Maar er kwam ook een grotere nadruk op duurzaamheid en ethische productie, met een groeiende interesse in milieuvriendelijke materialen en eerlijke arbeidsomstandigheden. Daarnaast was de modewereld steeds meer inclusief, met modellen van verschillende etnische achtergronden, maten en leeftijden die de catwalks sierden. Mode werd steeds meer een manier om diversiteit en gelijkheid te vieren.

Mode: Meer dan alleen kleding

Voor ouderen zijn deze modegeschiedenissen vaak niet zomaar herinneringen aan wat we droegen, maar ook aan wie we waren in die tijden. Mode vertelt een verhaal van verandering, van vrijheid, van regels die werden gebroken en van nieuwe generaties die hun eigen pad vonden. Het is een reflectie van hoe de wereld zich heeft ontwikkeld en hoe we onszelf in de wereld zagen.

Kleder- dracht

Zondagse streekdracht

De oorspronkelijke streekdrachten in Nederland zijn vrijwel helemaal uit het straatbeeld verdwenen. In dit artikel willen we aandacht geven aan de traditionele kleding zoals die in de Achterhoek rond het jaar 1900 werd gedragen. Deze kleding kent natuurlijk vele plaatselijke varianten.

Rond het jaar 1900 was de Achterhoek een kleinschalig gebied met kleine plaatsen, familiebanden en burenplichten. De grote wereld was meestal ver weg. "t Was een tijd waar nog geen sprake was van auto's, vliegtuigen, telefoon, vakantie, internet, bejaardencentrum, peuterspeelzaal, disco, schoonheidssalon of supermarkt. Wel waren er stroomtreinen, overal was er opkomst van de zuivel- en andere industrie en ontginning van woeste grond. 't Werk werd gedaan met hand- of paardenkracht. De Achterhoek was voor grootste deel van agrarische streek, waarbij een boer met meer dan acht koeien een grote boer was.

Alle kerkbezoekers zijn op zijn 's zondags, dus netjes gekleed. Een groot deel van de mensen draagt de sobere traditionele streekdracht waar ons verhaal over gaat. Er bestaat een duidelijk verschil tussen de zondagse kleding en de daagse kleding. De zondagse kleding is over het algemeen kostbaar en wordt alleen gedragen om erin naar de kerk te gaan of bij heel bijzondere gelegenheden, zoals een bruiloft in de naaste familie.

De vrouwen

Je kunt goed zien dat er degelijke stof gebruikt werd die jarenlang gedragen kon worden. Op het hoofd een mooie knipmuts van klos kant en een mooie geplooid kraag van tule of stiptule. Ook de voorstrook is heel fijn geplooid. De breedte van en het kant onder aan de strook van de kraag zegt iets van de financiële gesteldheid van de familie. Om de knipmuts te beschermen dragen ze een onder de knipmuts een klein mutsje van zwarte stof.

Schootjak

De vrouwen dragen een schootjak deze is gemaakt van mooie zwarte katoen of wol en is versierd met kant, fluweelband of andere sierbandjes. Voor andere uitganggelegenheden, zoals familiebezoek en jaarmarkten, dragen de vrouwen een blauw, bruin of een groen schootjak.

Om de hals een mooi geruit knoopdoekje van tafzijde. De rok is van dezelfde stof als het jak en heeft onder aan de zoom een pluisband. Dit is ook om slijtage van de zoom tegen te gaan.

De schort is van puur katoen, het motief is zogenaamd Friese ruitje. De banden van de schort worden aan de voorkant gestrikt. Onder de rok dragen de vrouwen een onderrok, de zogenaamde streeprok. Ze dragen wel vijf of zes onderrokken want een breed uitstaande rokkenvracht was het toonbeeld van welvaart. Veel sieraden waren er niet, soms een speldje van goud of zilver op het jak of een kralensnoer van enkele rijen granaten of bloedkoralen aam een gouden of zilveren slot.

De meeste vrouwen dragen een rieten mandje, daarin werd van alles meegenomen zoals breiwerk, de knip met geld en een zakdoekje met eau de cologne.

De mannen

Bij de zondagse dracht hoort een hoge zwarte pet met een sierband. Ze dragen een boezeroen van blauw en wit gestreepte katoen. Midden voor een halssplit met witte porseleinen knopen en een smal halsboordje. Daaroverheen een zwart befje ook wel halsje genoemd, van dikke

zwarte satijn dit is verstevigd met dikkere stof zodat het mooi glad blijft zitten. 't Befje is mooi versierd met bandjes, mooie knoopjes en fluweelband, ze sluiten in de nek met een knoop en knoopsgat. Hierdoor werd de onderliggende kleding verborgen en zag men er altijd netjes uit. Hier overheen dragen ze een wollen vestje van zwart laken. In de linker vestzak zit, aan een ketting, een zakhorloge van zilver of goud.

De lange jas en de broek zijn ook van zwart laken, in de jas zitten aan de achterkant plooiën en knopen. In de achterslip zit ook nog een zak om de bekende rode zakdoek in te doen. De broek heeft aan de voorkant geen knopen of ritssluiting maar een klep, dit noemen ze het presenteerblad, de klep sluit aan weerszijden met knopen. De broek is niet te lang maar tot op de enkel en heeft geen vouwen. Aan de voeten zwarte gebreide sokken van zwarte sajete en hoge geschuurde klompen van populierenhout.

Interview met mevrouw D.H. Kocken-Koopman (woning 508)

Over haar tijd bij Schoenenwinkel Kappers

Mevrouw D.H. Kocken-Koopman heeft tien jaar lang met ontzettend veel plezier gewerkt bij schoenenwinkel Kappers. Wat begon als een gewone woensdagmiddag, groeide uit tot een bijzondere periode in haar leven. Ze ging destijds naar de winkel om een paar mooie schoenen te kopen bij haar nieuwe jurk. Terwijl ze gezellig stond te praten met mevrouw Kappers, de eigenaresse van de winkel, ontstond er spontaan een gesprek over werk. Van het één kwam het ander, en voordat ze het wist werd ze aangenomen als verkoopster. Ze werkte tijdens de schooluren van haar kinderen, op woensdagmiddag en in de weekenden. Dat was goed te combineren, omdat haar man – die onderwijzer was – dan thuis was om voor de kinderen te zorgen.

Schoenen in vroegere tijden

Mevrouw Kocken herinnert zich nog goed hoe anders het schoenaanbod vroeger was. Mensen kochten meestal niet meer dan één paar winterschoenen en één paar sandalen voor de zomer. In de winter waren de kleuren vaak zwart, bruin of blauw. In de zomer zag je soms

beige schoenen, meestal voor een feestelijke gelegenheid.

De keuze aan merken was beperkt. Ze herinnert zich vooral de damesmerken Renata en Heliform, al waren er natuurlijk meer merken verkrijgbaar.

Passie voor moeilijke voeten

Wat zij het mooiste vond aan haar werk, was de uitdaging om mensen met moeilijke voeten aan goed passende schoenen te helpen. Ze werd er oprecht gelukkig van wanneer klanten blij de deur uit gingen. Schoenen verkopen was voor haar veel meer dan een baan – het was haar passie. Met de juiste schoen kon je iemand letterlijk en figuurlijk beter laten lopen. Om haar kennis te vergroten, volgde ze een cursus over schoenen, leersoorten en verschillende pasvormen. Ook deed ze een cursus verkooptechnieken gericht op schoenen. Zo leerde ze nog beter kijken naar verschillen tussen merken: het ene merk heeft een brede leest, het andere juist een smalle. Sommige modellen zijn geschikt voor mensen met een hoge wreef, andere juist voor een platvoet.

Veranderingen in mode en aanbod

In de loop der jaren veranderde de mode sterk. Er kwamen steeds meer modellen bij, waaronder schoenen met een klein hakje – het zogeheten “Queen-hakje” – in allerlei kleuren. Binnen korte tijd werd het aanbod steeds uitgebreider. Bij elk jurkje hoorde ineens een ander schoentje. Ook lage laarsjes en hoge laarzen deden hun intrede. Het aantal modellen en soorten schoeisel groeide enorm. Mevrouw Kocken vond dat juist een mooie ontwikkeling: zo was er voor iedereen wel een passende schoen te vinden.

Hard werken in de winkel

Ongeveer eens in de zes weken kwam er een nieuwe levering van de leverancier. Dat betekende veel werk: alle dozen moesten twee trappen omhoog naar het magazijn worden gebracht. Overdag liep ze talloze keren de trap

op en neer om schoenen voor klanten te halen. Soms moest ze wel vier keer naar boven voor één klant. Aan het einde van de dag was ze dan ook moe van al dat traplopen. Toch deed ze het met plezier. Ze vond het leuk om in de winkel mooie hoekjes te creëren en de schoenen aantrekkelijk te etaleren. Voor de grote etalage kwam eens in de zes weken een professionele etaleur. Zelf vulde ze soms een lege plek op wanneer een paar schoenen was verkocht, maar ze wilde niet te veel veranderen uit respect voor het werk van de etaleur.

Een korte tijd bij Luckman

Mevrouw Kocken heeft ook korte tijd bij Luckman gewerkt. Hoewel ze daar met plezier op terugkijkt, vond ze het werk bij Kappers mooier en dankbaarder. Kleding verkopen was leuk, maar gaf haar minder voldoening dan het helpen van mensen aan goed passende schoenen.

Eerlijkheid boven alles

Ze stond bekend als een eerlijke verkoopster. Als een jurk niet mooi stond, zei ze dat ook eerlijk tegen de klant. Haar ervaring was dat eerlijkheid juist zorgde voor terugkerende klanten. Ze behandelde haar klanten zoals ze zelf ook graag behandeld wilde worden. Het verkopen gaf haar iedere dag weer plezier en voldoening. De juiste pasvorm voor een schoen, een mooie jurk waar je blij van wordt – dat was waar het voor haar om draaide

SCHOENHANDEL KAPPERS

In 1856 kwam bakker Kappers uit Aalten naar Winterswijk, waar hij in een oud boerenhuis op het latere Weurden 51 zijn zaak voortzette. Dat was aan die kant indertijd het laatste huis aan het Weurden. Hier begon zoon Cornelis Kappers in 1892 een schoenreparatie-inrichting. Hij was in 1891 getrouwd met Hermina Hendrika Wissink en vond na een gedegen vakopleiding de tijd rijp om het gezellenbestaan te verruilen voor de zelfstandigheid. In 1892 waren fabrieksschoenen nog zo goed als onbekend en was het de schoenmaker die schoeisel als maatwerk op bestelling van de klant leverde. Cornelis Kappers had ook geleerd orthopedisch schoeisel te maken en daarnaast was een schoenmakerij in die tijd – en ook vele jaren daarna – nog de aangewezen plaats om schoenen te laten herstellen. Ook toen de opmars van fabrieksschoenen een verschuiving teweegbracht van werkplaats naar winkel bleef Kappers op het Weurden gevestigd. Aangezien de verkochte schoenen nu niet allemaal meer handmatig hoefden te worden gemaakt, was uitbreiding van verkoopactiviteiten zeer voor hand liggend.

In mei 1924 stond in de krant dat Kappers zijn oude pand zou laten afbreken om een moderne winkel- en woonhuis met twee verdiepingen voor in de plaats te laten zetten.

Op zaterdag 27 september 1924 kon de nieuwe zaak worden geopend.

De zoon C. Kappers, zoon van de oprichter en na driejarige en goede opleiding in Hilversum voor gediplomeerd schoenmaker, besloot een filiaalbedrijf te beginnen. Dat gebeurde in het pand Meddosestraat 58. De schoenwinkel annex maat en reparatieinrichting werd hier op 1 november 1927 geopend naast de hoofdvestiging, die op het Weurden bleef. Toen Kappers sr in januari 1936 de 65-jarige

leeftijd had bereikt, werd besloten dat het gezin van Kappers jr naar het Weurden kwam, waarmee de zaak in de Meddosestraat werd opgeheven. Al heel snel daarna overleed Cornelis Kappers sr.

Na de Tweede Wereldoorlog werden voorraad en klantenkring van collega van Zuilekom overgenomen. In 1953 werd de winkel opnieuw verbouwd. De winkel werd gemoderniseerd en kreeg een totaal nieuw front. In verband met de vergroting van de winkel werd de werkplaats naar achteren verplaatst. In 1964 volgde opnieuw een ingrijpende verbouwing. In 1965 kwam de zaak in handen van mevrouw H.H. van Dam-Kappers. In 1968 begaf de firma Kappers zich op een nieuw terrein. Naast de schoenen werd ook de verkoop van mode accessoires ter hand genomen. Dat gebeurde in een nieuwe nevenvestiging aan de Satinkplas. Deze boutique kreeg de naam Fancy Farm en was gevestigd in hetzelfde pand, waarin op de bovenverdieping toen nog het Museum was ondergebracht. Eerder was hier stalling, later de garage van hotel de Klok geweest. De locatie bleek hier dermate gunstig, dat in 1977 de Fancy Farm werd opgeheven en de schoenenzaak van het Weurden naar het veel meer centraal gelegen pand de Satinkslas 2 werd overgeplaatst. Bovendien was het noodzakelijk gebleken om met modegevoelige producten, zoals in dit geval schoenen, meer in het centrum te zitten. Na de verhuizing van Kappers zijn verschillende andere zaken gevolgd.

In 1992, toen de zaak honderd jaar bestond, werd mevrouw van Dam-Kappers 65 jaar en werd de zaak aan haar dochter Paulien van Dam overgedragen, nu mevrouw P.E. Westerdiep-van Dam. Later is de zaak opgeheven en werd het pand verhuurd aan andere schoenenzaken.

Flet verhaal van schoenen

We dragen ze elke dag en vrouwen kunnen er vaak maar geen genoeg van krijgen: We zijn zo aan deze voetbekleding gewend dat we raar opkijken als iemand op straat zonder rondloopt. Schoenen zijn er in alle soorten en maten en voor elke gelegenheid kan een ander paar aangetrokken worden. Schoenen worden al sinds mensenheugenis gedragen, maar de functie veranderde door de eeuwen heen. Heel lang geleden liepen mensen op blote voeten. Dat was normaal, want schoenen bestonden nog niet. Maar lopen over scherpe stenen, heet zand of door de kou was niet fijn. Daarom maakten mensen eenvoudige bescherming voor hun voeten. Ze gebruikten bladeren, gras of stukken dierenhuid. Dat waren de eerste schoenen. In de tijd van de oude Egyptenaren en Romeinen werden schoenen al iets mooier. Mensen droegen sandalen van leer of gevlochten planten. Rijke mensen

hadden sandalen met versieringen van goud of kralen. Zo kon je zien wie belangrijk was. Schoenen waren dus niet alleen handig, maar ook een teken van rijkdom. In de middeleeuwen veranderden schoenen weer. Het weer was vaak koud en nat, dus mensen droegen dichte leren schoenen. Sommige schoenen hadden lange punten aan de voorkant. Hoe langer de

punt, hoe rijker iemand was. Dat liep niet altijd makkelijk, maar het zag er indrukwekkend uit! Later, rond de 16e eeuw, kwamen schoenen met hakken in de mode. Eerst droegen mannen hakken, vooral rijke mannen. Het liet zien dat ze macht en geld hadden. Daarna gingen ook vrouwen hakken dragen. Hakken werden steeds hoger en eleganter. Toen kwam de tijd van de fabrieken. Door machines konden schoenen sneller en goedkoper gemaakt worden. Nu konden veel meer mensen schoenen kopen. Schoenen werden steeds beter gemaakt en zaten comfortabeler. In de 20e eeuw kwamen er heel veel nieuwe soorten schoenen. Er waren stevige werkschoenen, nette schoenen voor feestjes en natuurlijk sportschoenen. Grote merken zoals Nike en Adidas maakten sneakers heel populair. Vooral jongeren gingen sneakers dragen, niet alleen om te sporten maar ook als mode. Vandaag de dag is er enorm veel keuze. Je hebt slippers voor het strand, laarzen voor de winter en hardloopschoenen voor sport. Er zijn zelfs schoenen die beter zijn voor het milieu, gemaakt van gerecyclede materialen. Sommige moderne schoenen kunnen meten hoeveel stappen je zet of hoe snel je rent. Schoenen zijn nu niet alleen om je voeten te beschermen. Ze laten ook zien wie je bent en wat je stijl is. Van simpele bladeren om je voeten tot slimme sneakers van nu – schoenen hebben een lange en bijzondere reis gemaakt.

Sieraden en brillen

Lang geleden, in de vroege geschiedenis van de mensheid, begonnen mensen zich te onderscheiden van de dierenwereld door meer dan alleen hun verstand en hun vermogen om vuur te maken. Ze begonnen ook te experimenteren met versiering, en dit zou de geboorte zijn van de sieraden en brillen die we vandaag de dag kennen.

De oorsprong van sieraden:

Het verhaal van sieraden begint bij de jager-verzamelaars, duizenden jaren geleden, toen mensen ontdekten dat ze natuurlijke materialen konden gebruiken om hun lichaam te versieren. De eerste sieraden waren eenvoudig en werden gemaakt van dingen die makkelijk te vinden waren in de natuur: schelpen, botten, tanden van dieren, hout en steen. Ze gebruikten deze materialen om kettingen, armbanden en halskettingen te maken. Het dragen van sieraden had in die tijd niet alleen een esthetische waarde, maar ook een symbolische. Het was een manier om status, kracht of wijsheid uit te drukken. Mensen die bijzondere sieraden droegen, konden aangeven dat ze een belangrijke rol speelden binnen hun gemeenschap, zoals jagers, sjamanen of leiders.

Met de opkomst van het gebruik van metalen, zoals koper en later goud, kreeg de sieraad een nog grotere betekenis. In oude beschavingen zoals Egypte en Mesopotamië waren sieraden niet alleen een teken van rijkdom, maar ook van religie en bescherming. Egyptenaren bijvoorbeeld geloofden dat bepaalde edelstenen en symbolen bescherming konden bieden tegen kwade geesten, en daarom droegen ze amuletten en ringen met inscripties van goden en beschermende tekens.

De oorsprong van brillen:

De geschiedenis van brillen is iets jonger, maar niet minder fascinerend. Het begon in de 13e eeuw in Italië, waar monniken in kloosters zich snel bewust werden van de noodzaak om boeken te lezen bij slecht licht. In die tijd werd het papieren boek een belangrijk bezit voor de kennisoverdracht. Met de opkomst van de boekdrukkunst had het schrift een enorme vlucht genomen, maar niet iedereen kon de kleine letters goed lezen. Er wordt gezegd dat de eerste bril werd uitgevonden door een onbekende Italiaanse monnik die lenzen maakte van geslepen glas.

Deze lenzen werden in een houten frame geplaatst en waren de voorlopers van de brillen die we nu kennen. In het begin waren brillen alleen een hulpmiddel voor mensen met slecht zicht, maar ze werden al snel ook gezien als een statussymbool voor geleerden en de elite. In de loop van de tijd werden brillen niet alleen gezien als functionele hulpmiddelen, maar ook als modeaccessoires. Vooral in de 18e en 19e eeuw, toen brillen in verschillende stijlen en vormen kwamen, begonnen ze een belangrijke rol te spelen in de persoonlijke uitstraling van mensen.

Het samenspel van sieraden en brillen:

Tegenwoordig zijn zowel sieraden als brillen meer dan enkel accessoires. Ze zijn symbolen van onze identiteit en stijl. Sieraden zijn vaak verbonden met emoties en herinneringen, zoals ringen die de liefde van een bruiloft symboliseren, of armbanden die persoonlijke waarden uitdragen. Brillen daarentegen hebben hun oorsprong in functionaliteit, maar zijn nu een belangrijk mode-item geworden. De manier waarop brillen nu het gezicht omlijsten, maakt ze tot een wezenlijk onderdeel van de persoonlijke stijl en uitstraling, net zoals sieraden dat doen. Zo is het verhaal van sieraden en brillen een verhaal van menselijke vindingrijkheid en verlangen naar schoonheid, bescherming en identiteit, die al duizenden jaren evolueren van functionele objecten naar kunstzinnige en persoonlijke statements. Het lijkt erop dat zowel sieraden als brillen hun oorsprong hebben in de behoefte van de mens om zichzelf uit te drukken, te beschermen, en in sommige gevallen, simpelweg om te stralen.

Kunst- en muziekproject muziekvereniging Eendracht

In november 2025 werden wij benaderd door muziekvereniging Eendracht met de vraag of wij wilden meewerken aan hun concert van zaterdag 14 maart 2026.

Tijdens dat concert spelen zij de Schilderijen-tentoonstelling van de Russische componist Modest Moessorgski. Deze compositie bestaat uit tien delen en elk deel is gebaseerd op een schilderij. Daarbij hoor je vijf promenades, die de wandelingen tussen de schilderijen representeren.

De Eendracht zocht meerdere doelgroepen die een kunstwerk wilden maken bij dit muziekstuk en dachten daarbij ook aan de bewoners van De Berkhof. Het zou gaan om een werkstuk bij deel 2. Het Oude Kasteel. Een troubadour zingt een treurig lied en bij deel 6. Samuel Goldenberg. De rijke Samuel Goldenberg in discussie met een arme geloofsgenoot.

Vol enthousiasme hebben wij JA gezegd en zijn we samen met de bewoners gaan luisteren naar de muziek en gaan brainstormen wat wij voor werkstukken konden maken.

De hele maand januari en februari hebben wij op dinsdagmorgen gewerkt aan de werkstukken. Er werd geknipt, geplakt, genaaid, gebreid en langzaam werden de werkstukken steeds mooier. Het samen bouwen aan een project geeft heel veel positieve energie en was zeker voor herhaling vatbaar.

We gaan zaterdag 14 maart met een grote groep luisteren naar het concert in de Zonnebrinkerkerk. Na het concert worden alle werkstukken een week tentoongesteld bij gastgaleriey Ankomm'n. Daar sluiten wij met een kop koffie met iets lekker dit project gezamenlijk af.

Een eerbetoon

Van een bewoner

Er wandelen veel mensen in en uit je leven. Soms zijn er mensen die laten voetafdrukken achter in je hart. De schrijfster van deze brief liet 60 jaar geleden voetafdrukken achter in mijn hart. Daarom dit eerbetoon.

De brief:

In het woonzorgcentrum waar ik werkte ontmoette ik mevrouw. Ze was 86 jaar oud. Ik zie haar nog zo voor mij, hoe ze kon wijzen met een krom vingertje. Op een avond was ze heel benauwd. Ik haalde de dokter. Toen ik terug kwam was ze overleden. Pas later vond ik haar briefje. Het maakte diepe indruk om mij. Later schreef ik dit gedicht.

De laatste brief

Een kwartier voordat ze stierf schreef ze haar laatste brief. Op de achterkant van een folder van het Rode Kruis.

Geen familie of kennissen, dus postpapier was al jaren niet meer in huis. Ze schreef:

*"Zuster leg me maar mooi neer,
ik zal vragen dat het u goed moge gaan
aan de Heer.
Trek me de nachtpon aan, die ligt in de kast.
Ik heb altijd erg goed opgepast.
Mijn moeder heb ik nooit gekend"*

Deze brief bewaar ik als een document.

Zuster Waanders

Spreekwoorden

De Nederlandse taal kent heel veel spreekwoorden. Zo bestaan er tientallen spreekwoorden die een link hebben met mode zoals :

Algemeen

De draad kwijt zijn / weer oppakken

Betekenis: Het verhaal niet meer volgen / weer oppakken

De rode draad

Betekenis: Het centrale thema

Het naadje van de kous willen weten

Betekenis: Alle details willen weten

Aan een zijde draadje hangen

Betekenis: Het scheelt erg weinig

Door het oog van de naald kruipen

Betekenis: Op het nippertje ontsnappen

Van naald tot draad

Betekenis: tot in het kleinste detail

Ergens een punt aan breien

Betekenis: iets tot een einde brengen

Veel garen op de klos hebben

Betekenis: Overall een mening over hebben

Iemand van katoen geven

Betekenis: iemand een pak slaag geven

Onderkleding

Een held op sokken

Betekenis: iemand die zich dapper voordoet, maar niks durft

Het hemd van het lijf vragen

Betekenis: Erg nieuwsgierig zijn

In zijn hemd staan

Betekenis: Voor schut staan

Bovenkleding

Iets in een nieuw jasje steken

Betekenis: iets een nieuwe look geven

Iemand achter de broek zitten

Betekenis: iemand proberen een taak te vervullen

Iets als zijn broekzak kennen

Betekenis: iets heel goed kennen

Een wolf in schaapskleren

Betekenis: Een indringer

Kleren maken de man

Betekenis: Op basis van de kleding wordt iemand op waarde geschat

Daar valt wel een mouw aan te passen

Betekenis: Daar is wel een oplossing voor te vinden

Iemand iets op de mouw spelden

Betekenis: iemand iets wijsmaken

Uit de mouw schudden

Betekenis: Zonder moeite

Schoenen

Stoute schoenen aantrekken

Betekenis: iets doen wat moed vergt

Iets in de schoenen schuiven

Betekenis: (Onterecht) beschuldigen

Stevig in je schoenen staan

Betekenis: Erg zeker zijn

In de kinderschoenen staan

Betekenis: Aan het begin, nog niet ver ontwikkeld

Weten waar de schoen knelt

Betekenis: Weten waar het probleem zit

Wie de schoen past, trekke hem aan

Betekenis: Wie schuldig is mag zich aangesproken voelen

Schoenmaker blijf bij je leest

Betekenis: Hou je niet bezig met dingen waar je niets van weet

Accessoires

Huilen met de pet op

Betekenis: Zwaar teleurstellend

Knudde met de pet op

Betekenis: Het lijkt nergens op / is triest

Geen hoge pet op hebben van

Betekenis: Negatief denken over

Met de pet er naar gooien

Betekenis: Geen moeite voor doen

Het onder de pet houden

Betekenis: Het niet in openbaarheid brengen

Met hoed in de hand komt men door het hele land

Betekenis: Beleefdheid kun je veel bereiken

Van de hoed en de rand weten

Betekenis: Volledig geïnformeerd zijn.

Je hoed afnemen

Betekenis: Bewondering hebben voor

Pluim op een hoed steken

Betekenis: Een compliment geven

De spijkerbroek

Als er vandaag de dag één kledingstuk onmisbaar is in onze kledingkast, dan is het wel de spijkerbroek. In Nederland alleen al gaan er ieder jaar meer dan 15 miljoen exemplaren over de toonbank en dat aantal lijkt niet af nemen. Ook wordt er een steeds groter onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten spijkerbroeken.

Hoe het allemaal begon

De jeans geschiedenis gaat terug tot de 19e eeuw. De allereerste jeans werden ontworpen door Levi Strauss, een Duits-Amerikaanse ondernemer. Strauss verhuisde naar San Francisco tijdens de Californische Gold Rush om zijn geluk te beproeven. In 1853 begon hij een klein bedrijf in textiel en raakte al snel bekend door zijn stevige werkkleding.

Het was echter niet alleen Strauss die de spijkerbroeken geschiedenis vormgaf; Jacob Davis, een kleermaker, speelde ook een cruciale rol. Davis gebruikte klinknagels om de zakken van de broeken te versterken, wat leidde tot de klassieke jeans zoals wij die nu kennen.

De eerste spijkerbroeken

Spijkerbroeken werden oorspronkelijk ontworpen voor mijnwerkers en goudzoekers. Het robuuste denim en de klinknagels voorzagen in de behoefte aan duurzame en stevige werkbroeken. Denim, de stof waarvan jeans zijn gemaakt, was zowel slijtvast als comfortabel. Gedurende deze tijd werd de spijkerbroek het symbool van de werkende klasse, vaak gezien in stoffige mijnen en op ruwe werkplekken.

Van werkbroek naar alledaagse broek

In de jaren twintig en dertig vond er een verschuiving van werkbroek naar alledaagse broek plaats. Dit kwam voornamelijk door de filmindustrie, waarin cowboys in spijkerbroeken op het beeldscherm verschenen. Met name de jongere bioscoopbezoekers wilde er net zo stoer uitzien als de cowboys. In Europa kwam de spijkerbroekentrend pas wat later, na de Tweede Wereldoorlog, op gang. Tijdens de oorlog waren er namelijk tienduizenden Amerikaanse soldaten in Europa en zij droegen allemaal de sterke spijkerbroeken. Toen de oorlog was afgelopen en de soldaten naar huis gingen, lieten zij de spijkerbroeken achter. De Europeanen zagen Amerika als het grote voorbeeld (zij hadden hen immers bevrijd) en wilden, net als de Amerikanen, ook spijkerbroeken dragen.

De spijkerbroek in Nederland

In Nederland werd de spijkerbroek in de jaren 50 geïntroduceerd. Het waren toen met name mannen die de spijkerbroeken kochten. Toch waren er ook speciale modellen voor vrouwen, met een rits aan de zijkant. De spijkerbroek drong pas echt door in de jaren 60. Met name de hippies droegen de spijkerbroeken als een vorm van protest. Zij versierden de broeken met geborduurde bloemetjes, kralen en andere decoraties. Ook droegen zij vaak lange lokken; een trend die ervoor zorgde dat het Nederlandse leger als hippieleger bestempeld werd. Inmiddels bestaat Levi's meer dan 150 jaar en is het merk nog steeds één van de populairste spijkerbroekmerken ter wereld.

Platpraoten met Heidi

Platpraoten met Heidi staat één keer in de maand op het programma, zowel op de Vredense Hof als De Berkhof.

Het dialect is een belangrijk onderdeel in de communicatie met de bewoners.

Je hoort wel bewoners zeggen, wanneer ik Platpraot kan ik mij beter uitdrukken. Beter laten weten wat ik bedoel te zeggen. Naarmate je ouder wordt ga je terug naar vroeger. Wat was je moerstaal.

Nu hebben we in Nederland verschillende dialecten. Zelfs een eigen taal, zoals in Friesland. Het mooie is weer dat bijvoorbeeld bij het Achterhoeks zoveel verschillen zitten. Denk aan, hoe zeg je "Huis". De één zegt Huus de ander Hoes. We bedoelen allemaal hetzelfde.

Bijzonder is door samen Plat te Praoten je het dichterbij elkaar brengt. Het samen delen van verhalen van vroeger.

Tijdens deze activiteit leest Gerrit Heinen altijd prachtige dialectverhalen voor. De bewoners genieten hiervan. Het is ook een kunst om voor te lezen. Mensen meenemen in je verhaal. Ieder er zijn eigen voorstelling aan te laten geven. Het Achterhoeks moet niet verloren gaan. Om samen met kinderen en kleinkinderen plat te praoten, ze het te leren houden we het dialect in stand.

Deze activiteit brengt bewoners samen, brengt gezelligheid, maar vooral het verbindt.

Zoals ik altijd deze activiteit eindig, zeg ik,

“Als je plat kunt praoten, moet je het niet laoten!”

n Niejje look an de Misterstraot

Het was koud in de Wenterse-binnenstad, de wind sneed flink deur de Wooldstraot. Mar de deerntjes en vrouwleu in Winterswijk kenden 't gevoel: modieus blieven, ok al vrees ie der biejnao in of.

Marijke stapten de Duif Mode binnenvuur. "Hoj," zeden ze teggen de verkoopster, "ik zeuk wat warms, mar 't mot wal flonkergood wean, hej." Ze keken noar de nije kollektie van 2026. "Kiek eens an," zeden de verkoopster, "deze donkergrieze, wollen mantel met 'n ceintuur, da's 't helemaal dit joar. Of deze chocoladebruine, lange blazer. Dat is pas 'quiet confidence', echt sjiek."

Marijke pröbberden 'n wijje, kobaltblauwe broek – 'n echte culotte, zoas ze dat neumt – met 'n dikke, kriebelvrije trui derop. "Dat zit lekker, en 't stet ok nog ies hip!" Ze stappen noar de skaevele. De look was "casual chic", perfekt veur 'n middagje an de 'Hylgelo' of 'n wandeling deur 't Busselder-bos.

"En wat dènk ie van deze 'statement' tas?" vroagen ze. "Met zo'n kistje van 'n look, mot ie wal 'n blikvanger hebt."

Met 'n ni-jje outfit, 'n lekkere warme jas en 'n brede glimlach verleuten ze de zaak. "Wenters," dachten ze, "we zint wal plat, mar we loopt der in de winter van 2026 wè modieus bie!"

Het bekendste Textielwarenhuis van Winterswijk

Iedere Winterswijker weet het waarschijnlijk nog goed; het textielwarenhuis "De Zon" waar je nog fatsoenlijk lange wollen onderbroeken kon krijgen. Ook al is het warenhuis al langere tijd geleden gestopt, het was misschien wel de bekendste winkel ooit in de Misterstraat.

Hoe deden die De Jong's dat?

Anton de Jong uit Groenlo hoort in 1970, hij is dan 26 jaar, dat mevrouw Grimmelt in Winterswijk gaat stoppen met haar slijterij van fijne likeuren. Haar man Bernard was in 1906 overleden en ze hield het voor gezien. Anton kocht haar winkeltje (foto nummer 1) in 1908, trouwde gelijk met zijn Maria en begonnen hier in manufactures. Maar in het vooruit staande pand woonde in het rechter gedeelte ook W. te Kamp- groentehandelaar (nummer 2).

In 1922 was Te Kamp gestopt en Anton nam ook dit gedeelte erbij. Hij liet het vooruit staande pand met puntdak afbreken en bouwde een nieuwe winkel. Wel moest hij van de gemeente de rooilijn naar achteren plaatsen. In 1922 kon hij zijn nieuwe pand (nummer 1 en 2) met deftige pui openen.

In 1933 kwam zoon Theo, geboren 1909 ook in de zaak en kochten ze pand nummer 3 erbij, goed te zien op de foto. Daar was voorheen het Koffiehuis van de Volksbond.

Anton overlijdt in 1949, maar zoon Theo heeft het 'kwartet' winkels nog niet bij elkaar.

Theo verneemt dat Th. Bloemberg met zijn groente- en fruithandel op dit adres (nummer 4) stopt en koopt dit pand in 1956. In 1947 was zoon Tom geboren.

EN DAN KOMT DE GROTE VERBOUWING.....1958

Opening: Dinsdag 17 juni 1958 – 14.30 uur

Het is een van de mooiste en modernste zaken geworden en een sieraad voor de Misterstraat en Winterswijk. Voor elke afdeling van het uitgebreide textielvak is een aparte plaats ingeruimd, overzichtelijk, ruim en rustig, waardoor de klant op prettige wijze kan worden geholpen. Vooral vallen de grote etalages op, waarin op artistieke wijze tal van goederen zijn uitgestald. Zoon Tom is de derde generatie in 1971.

Echter aan alles komt een eind... in 2013 ging de Zon onder.

Een geweldige zaak, een prachtig tijdperk

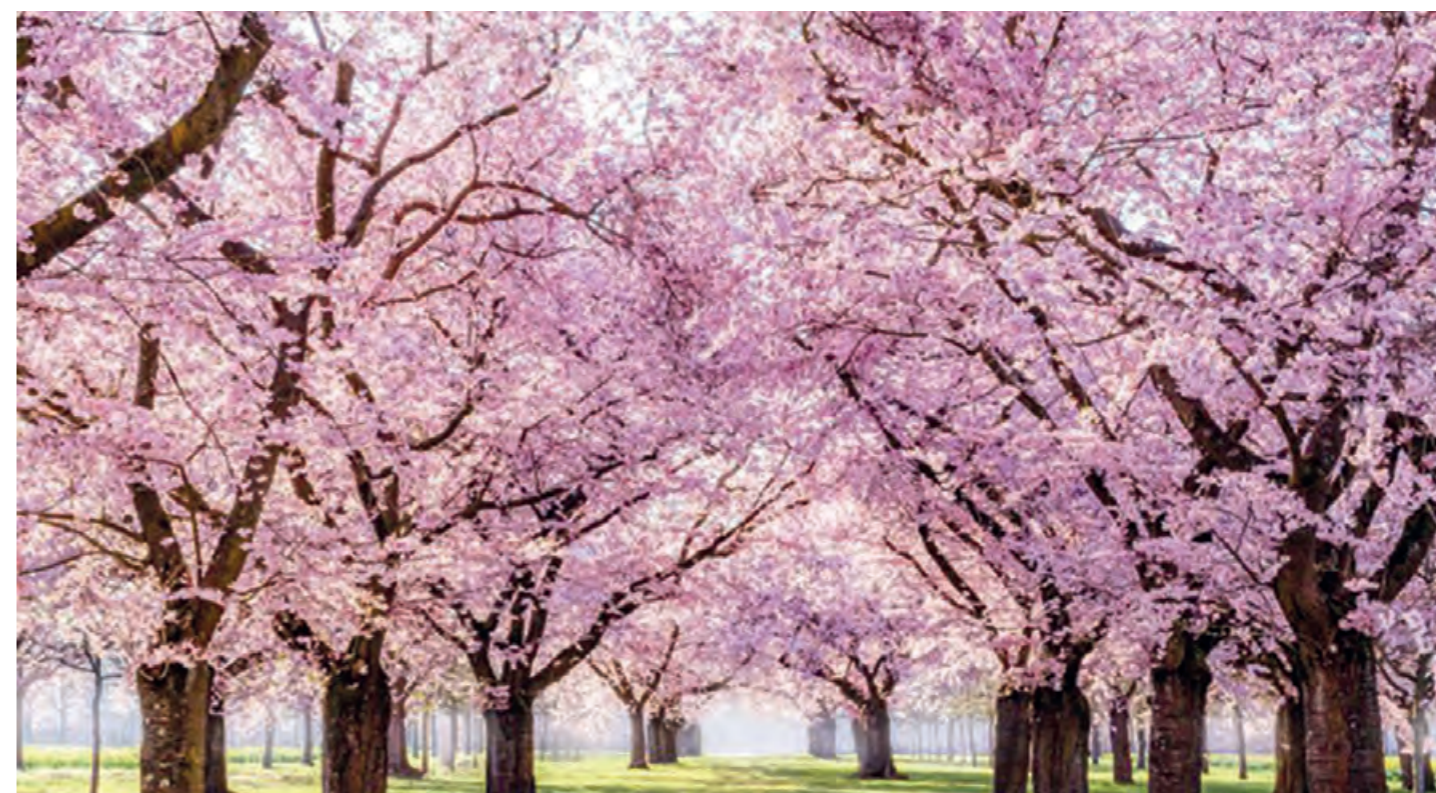
Bron: Oud Winterswijk

Toch gewoon weer Lente

*Toch gewoon wel weer lente
Hoe de vogels de dag vaker zingen
De magnolia haar mooiste rozen draagt
Hoe kinderstemmen de straten vullen
En de zon toch gewoon weer schijnt vandaag*

*Ondanks de zorgen
Dwars door het verdriet
En ongeacht alle moeite en pijn*

*Hoe het Godzijdank
Toch gewoon wel weer lente mag zijn*

Van Lange Onderbroek naar String:

Een reis door de geschiedenis van ondergoed

Ondergoed: het is misschien niet het eerste waar je aan denkt als je het hebt over modegeschiedenis, maar het heeft zeker zijn eigen, vaak verrassende evolutie doorgemaakt. Van de lange onderbroek van de 16e eeuw tot de strakke string van de 21e eeuw, ondergoed is door de jaren heen een mix geweest van functie, comfort, stijl en... ja, soms ook een beetje schaamte. Dus trek je favoriete onderbroek aan en reis met me mee door de geschiedenis van dit onmiskenbare kledingstuk!

Het Begin: De Lange Onderbroek

Laten we teruggaan naar de vroege jaren van ondergoed, toen "onderkleding" vooral een kwestie was van praktische bescherming tegen kou en ongemak. In de 16e eeuw droegen zowel mannen als vrouwen lange, losse onderbroeken die meestal uit linnen of wol bestonden. Deze waren ideaal voor het koude, ruige klimaat van Europa, maar laten we eerlijk zijn, ze hadden niet echt de flair die we tegenwoordig van ondergoed verwachten.

De lange onderbroek was eigenlijk een soort gedempte pantalon, die het hele been bedekte. In een tijd waar comfort en bescherming de belangrijkste redenen waren om iets te dragen, had niemand echt de behoefte om zich sexy te voelen onder hun kleding. Toch is het belangrijk te weten dat deze lange onderbroeken vaak werden gedragen met een corset voor vrouwen, waardoor de silhouetten niet bepaald informeel waren.

De 19e Eeuw: De Korset Invasie

In de 19e eeuw veranderde ondergoed radicaal. De modetrends van die tijd dwingen vrouwen om strak ingesnoerd te worden in corsetten, wat resulteerde in een hele nieuwe visie op onderkleding. In plaats van warme, praktische stukken, werd ondergoed nu een manier om het figuur te accentueren en de vrouwelijke vormen te benadrukken.

De mannen in deze tijd bleven relatief trouw aan de lange onderbroek, hoewel het over tijd ook een beetje korter werd, wat de benen meer ruimte gaf. Maar de vrouwen? Die waren de echte trendsetters als het ging om ondergoed. Het idee van "ondergoed dat je figuur modelleert" werd geboren, met de focus op taille en rondingen. Het leek alsof de functionaliteit van ondergoed langzaam maar zeker werd vervangen door mode.

Begin 20e Eeuw: Van Flanel naar Flirts

In de vroege 20e eeuw werd het dragen van lange onderbroeken voor zowel mannen als vrouwen steeds minder gebruikelijk. Ondergoed werd nu een meer verfijnd onderdeel van de dagelijkse garderobe. De 'knickers', een soort losse broek voor vrouwen, kwamen op, en tegelijkertijd werd het voor mannen steeds meer de norm om korte, ademende onderbroeken te dragen, vaak van katoen. De comforttrend was begonnen!

Met de opkomst van de 'flapper' in de jaren 20, werden vrouwen steeds gedurfter in hun modekeuzes. Kortere rokken en de opkomst van de "bullet bra" gingen gepaard met een gevoel van vrijheid. Vrouwen begonnen zich steeds minder te schamen voor hun onderkleding, die nu meer zichtbaar werd in het dagelijks leven, vooral in de mode van de tijd.

De Jaren 60: Revolutionaire Rokken en de Bikini-onderbroek

De jaren 60 brachten niet alleen maatschappelijke veranderingen, maar ook een revolutie in de ondermode. De "mini-rok" ging hand in hand met de eerste echt verleidelijke ondergoedontwerpen: de bikini-onderbroek. Dit was een grote stap weg van de lange, dempende stoffen van de vroege decennia. Het idee van een klein, sexy stukje stof tussen de benen was geboren.

Mannen trokken steeds meer naar de comfortabele en functionele boxershorts, een stijl die veel losser en ademender was dan de traditionele "briefjes". Ondergoed werd nu niet alleen een praktisch kledingstuk, maar ook een modeaccessoire.

De Jaren 80 en 90: De Ontwikkeling van de String

Hier komen we bij het spannende deel van ons verhaal: de opkomst van de string in de jaren 80 en 90. Ja, je hebt het goed gehoord. De string. Wat ooit een gedurfde en exotische modekeuze was, is nu zo'n vast onderdeel van het ondergoedarsenaal geworden dat we ons niet eens meer kunnen voorstellen dat we ooit zonder zijn gegaan. De 'Brazilian cut' string was super populair en ging samen met de vaak strakke mode van die tijd. De focus verschoof van comfort naar het benadrukken van de vorm, waarbij de achterkant van de string zowat het tegenovergestelde was van de lange, bedekkende onderbroeken uit de begintijd. De string was een modefenomeen, het ultieme

symbool van het zelfbewuste, stijlvolle en vaak gedurfde imago dat de jaren 90 kenmerkte. Deze tijd was een hoogtepunt in de vrijheid om te experimenteren met kleding, en ondergoed was geen uitzondering.

21e Eeuw: Ondergoed als Mode Statement

Vandaag de dag is ondergoed zoveel meer dan alleen een functioneel kledingstuk. Het is een mode-uiting, een statement, en zelfs een vorm van zelfexpressie. Van luxe lingerie tot de nieuwste hipster, het assortiment is eindeloos. En dan hebben we natuurlijk de ongelooflijke comeback van de comfortabele boxer-brief voor mannen (nooit gedacht dat die weer zo populair zouden worden, hè?).

De string is inmiddels een vaste waarde in het ondergoedarsenaal van veel mensen, hoewel er nu ook weer een trend is naar meer "natuurlijke" vormen van ondergoed. Denk aan de "seamless" onderbroeken of de comfortabele slips die niet te strak zitten maar wel goed ondersteunend zijn.

Conclusie: Ondergoed, Vooruitgang in Stijl en Comfort

Van de lange, praktische onderbroeken tot de verleidelijke en vaak minimalistische string, de geschiedenis van ondergoed is een spiegel van de veranderingen in mode, cultuur en zelfs de rol van de vrouw en man in de samenleving. Wat ooit begon als een bescherming tegen de kou, is nu een veelzijdig, modebewust item dat zowel functioneel als stijlvol is. En misschien, net als in de geschiedenis, is het belangrijk om te blijven experimenteren en onszelf uit te dagen met nieuwe trends, zelfs als het gaat om iets zo alledaags als ondergoed. Dus de volgende keer dat je je favoriete onderbroek aantrekt, kun je met trots denken: "Dit is niet zomaar een kledingstuk. Dit is geschiedenis, stijl en comfort in één!" Heb je liever een lange onderbroek of ben jij een fan van de string?

Voorjaarspuzzel

P	S	M	F	I	E	T	S	P	A	D	B
E	T	O	E	R	T	O	C	H	T	C	A
D	U	U	Y	A	R	S	L	O	T	F	G
A	U	N	P	C	A	D	R	G	R	I	A
A	R	T	R	E	P	R	O	U	A	E	G
L	L	A	G	F	P	A	T	R	A	T	E
S	E	I	N	I	E	A	C	B	K	S	D
P	I	N	I	E	R	D	E	S	S	R	R
A	T	B	T	T	M	N	L	T	T	O	A
K	N	I	T	S	L	A	F	E	E	U	G
E	E	K	E	U	E	T	E	I	I	T	E
N	V	E	K	S	H	S	R	F	F	E	R

Bagagedrager
Fietsbrug
Fietskaart
Fietspad

Fietsroute
Helm
Ketting
Mountainbike

Pedaal
Racefiets
Reflector
Slot

Spaken
Standaard
Stuur
Toertocht

Trapper
Ventiel

--	--	--	--	--	--

Leden Cliëntenraden Winterswijk

per maart 2026

Leden cliëntenraad De Berkhof

- De heer B. Beernink
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. W. te Lindert
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. A. Sengers
Cliënt woonzorgcentrum
- De heer I. Rauwerdink
Familie cliënt
- Mevr. G. Smeman
Cliënt woonzorgcentrum
- Vacatures

Leden cliëntenraad De Pelkwijk

- Mevr. P. ten Damme
Contactpersoon
- Mevr. T. Vaags
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. S. Dunnewold
Familie cliënt
- Vacatures

Leden cliëntenraad Pronswaide/ Groepswonen Meddo

- De heer H. te Brummelstroete, CCR-lid
Familie cliënt
- De heer G. ten Hietbrink
Contactpersoon
- Mevr. P. ten Damme
Contactpersoon
- Vacatures

Leden cliëntenraad Vredense Hof

- Mevr. I. Beijers-Holder
Contactpersoon
- Mevr. L. Idink-Beijers
Contactpersoon
- Mevr. L. Ubbink-Wiggers
Contactpersoon
- Mevr. M. Klein Langenhorst
Contactpersoon
- De heer A. van Dam
Cliënt
- Mevr. R. Tangena
Familie cliënt

Leden cliëntenraad Thuiszorg Marga Klompé

- Mevr. M.J. Dibbets-Jansen
Winterswijk
- Mevr. S. de Booij
Winterswijk
- De heer W.R. Broeke
Lochem
- Mevr. E. Venderbosch
Lochem
- Regio Aalten
Vacature

Bureau Ondersteuning Cliëntenraden
Morgenzonweg 29
7101 BH Winterswijk
Tel: 06-13114417 (Karina Fremmer) /
06-22418579 (Monique Fokkert)
email: secr.clientenraden@szmk.nl

Bloemen langs de weg

Het einde van de winter nadert, althans dat gevoel krijg ik als ik naar de natuur kijk en luister. De dagen worden weer langer en de vogels beginnen steeds enthousiaster te fluiten. Vandaag was ook de eerste dag dat ik even zonder jas naar buiten liep. Zelf kijk ik ook erg uit naar de eerste bloemen die hopelijk uit de bolletjes omhoog komen welke ik in het najaar heb geplant.

Lente, dat gevoel vinden veel mensen heel fijn. Maar, wat is dat nu eigenlijk dat lentegevoel?

De lente is voor veel mensen een tijd waarin we letterlijk uit onze huizen komen. We gaan naar buiten en voelen dat de zon meer kracht krijgt. In de lente ontwaakt de natuur en komt opnieuw tot bloei. Vaak krijgen we hier zelf ook positieve energie van.

Maar soms zorgt het leven er ook voor dat we even geen oog kunnen hebben voor de aankomende lente. Als om welke reden dan ook het leven stil lijkt te staan dan kan de winter gevoelsmatig lang aanhouden, ook al heeft de lente al zijn intrede gedaan. Misschien is dat bij u het geval of kent u iemand die dit ervaart. Dan nodig ik u uit om onderstaand gedicht van Marinus van den Berg even te lezen.

Bloemen langs de weg

*Je loopt soms op de levensweg
moe en verlaten.*

*Je denkt: wie ziet mij
waartoe is al mijn inspanning?
Teleurstelling, pijn, de moeite
van het bestaan drukken.*

*Je loopt soms op de levensweg
alles lijkt dor en triest.*

*Je ziet niets dat tot je spreekt.
Iedereen lijkt het voor de wind
te gaan.*

Je voelt zelf alleen tegenwind.

*Maar dan zijn er ineens bloemen
langs de weg.*

*Je ontvangt onverwacht erkenning.
Je ontvangt waardering voor wie
je bent en wat je doet.*

*Complimenten die naar je
toekomen
als schouderklopjes.*

*Niemand kan leven en zorgen voor
een ander zonder bloemen
langs de weg.*

*Zonder die kleine tekenen van
liefde en waardering.*

*Ze zijn als een zachte bries
als de wind die je opduwt.*

Hoe mooi zou het zijn dat we allemaal proberen om zo'n bloemetje langs iemands weg te zijn. Op welke manier dan ook. Juist in een wereld waarin veel grote, helaas ook veel nare gebeurtenissen elkaar opvolgen is een klein gebaar als een bloemetje - zowel in figuurlijke als letterlijke zin - heel betekenisvol.

Ik wens u dan ook allen toe dat u oog mag blijven houden voor mooie bloemen op uw weg, zowel die u zelf heeft geplant als bloemen die u hopelijk mag ontvangen.

Met een vriendelijke groet namens de vakgroep geestelijke verzorging,

Michelle Hobelman- van Leussen

Verandering hoort bij het leven

Binnen de vakgroep geestelijke verzorging is een verandering te melden.

Met ingang van 1 maart zal Petra Beurskens werkzaam zijn in De Molenberg. Zij neemt daar de plaats in van Petra Speelman.

Petra Beurskens is ook geestelijk verzorger in Pronsweide, De Berkhof, Mariënhof en De Hassinkhof. Petra Speelman blijft werkzaam op de locaties in Aalten en Bredevoort.

**Marga
Klompé**
voor het beste van elk moment